INSPECTAREA FINANCIARĂ, ASPECTE TEORETICO-PRACTICE

Liviu CROITORU, student
CZU: 347.73:35.072.6
liviucroitoru3@gmail.com

The Financial Inspection is the only institution in the Republic of Moldova with financial inspection attributions and capacities to verify public funds and public property. She represents the control action that ascertains if the economic-financial activity, operations and transactions are performed in accordance with the normative acts.

Activitatea de control, realizată de factorul uman prin diferite modalităţi, a fost, este şi va fi efectuată, practic, în toate relaţiile economico-sociale. Acesta este unul dintre elementele principale ce evaluează, influenţează şi stimulează progresul. Controlul este o analiză permanentă sau periodică a unei activităţi, a unei situaţii, a unor fapte, pentru a urmări mersul, pentru a evidenţia măsurile de îmbunătăţire şi a permite stăpânirea unei activităţi sau situaţii.

Datorită importanţei sale, sistemul de control financiar poate fi considerat instrumentul necesar managementului pentru supravegherea regulată a activităţii entităţii economice, cu scopul de identifica starea de fapt şi de a adopta decizii fundamentate. Controlul financiar este, atât la nivel micro, cât şi la nivel macro, o funcţie eficientă şi necesară a managementului, armonizând interesele individuale cu cele ale colectivităţii şi ale societăţii într-un tot unitar. Mai mult ca atât, controlul care se efectuează în cadrul entităţii economice are o triplă semnificaţie, fiind în acelaşi timp: un control pentru sine (control intern), un control pentru alţii (control extern) şi un control pentru stat (control public).

Nu în ultimul rând, ţine de menţionat că controlul reprezintă un factor de securitate şi autonomie pentru societate, apare ca un mecanism de reglementare a activităţii entităţilor economice, dar şi ca un ghid pentru cei care adoptă decizii la orice nivel, contribuie la identificarea şi sancţionarea entităţilor economice ineficiente şi incompetente. Altfel spus, controlul asigură integrarea firmei în mecanismul

economiei de piaţă printr-o activitate managerială complexă şi continuă [1, p. 220].

Obiectivele controlului financiar constau în cunoașterea de către stat a modului de administrare a mijloacelor financiare și a bunurilor publice de către unitățile economice, modul de gestionare a banului public, dezvoltarea economiei naționale, asigurarea echilibrului financiar, înfăptuirea progresului social, realizarea eficienței economico-financiare etc. Obiectul controlului financiar îl formează actele și operațiunile emise sau efectuate de agenții economici, orgnizațiile publice, cât și de alți participanți la viața economico-financiară a țării. Aşadar, obiectul controlului este identificarea și soluționarea gafelor, abaterilor, lipsurilor și deficiențelor, în scopul remedierii și prevenirii acestora în perspectivă. În timpul controlului, echipele de control trebuie să urmărească dacă operațiunile care fac obiectul examinării execută normele de legalitate, operativitate, eficiență și realitate.

Având în vedere interesul practic major al societății cu privire la modul de administrare al banului și patrimoniului public și privat al statului, considerăm că actele și operațiunile material supuse examinării de către echipa de control vor trebui să realizeze în mod cumulativ aceste condiții. Actele și operațiunile de control financiar, caracterizate, în general, constau în verificări documentare și faptice, consemnări scrise ale constatărilor, formulări de aprecieri și concluzii, precum și decizii ale acțiunilor și eventual ale coerciților necesare pentru restabilirea conformității activității financiare a subiecţilor de drept controlate. Aceste verificări se regăsesc, cu deosebiri inerente, în procedurile de control financiar desfășurate fie preventive, fie concomitent, fie posterior, asupra actelor și operațiunilor financiare ce alcătuiesc activitatea financiară supusă controlului financiar. Indiferent în ce scop s-ar efectua, controlul este în același timp *un proces de cunoaștere a trecutului, de apreciere a prezentului și de descifrare a viitorului* în legătură cu activitatea statului și cu posibilitățile ei economico-financiare [2, p. 278-279].

În prezent, Inspecția financiară este unica instituţie din subordinea Ministerului Finanţelor al Republicii Moldova cu atribuții de inspectare financiară a fondurilor publice şi a bunurilor proprietate

publică. Inspecţia financiară este persoană juridică, finanţată din contul mijloacelor băneşti alocate de la bugetul de stat, dispune de cont trezorerial, de ştampilă cu stema de stat a Republicii Moldova, de formulare cu antet şi de alte atribute ale persoanei juridice de drept public. Activitatea de inspectare financiară este o concretizare efectivă a funcţiei de control financiar privind utilizarea finanţelor, ea exercitându-se asupra relaţiilor economice, eficienţei utilizării de către entităţile cu capital de stat şi instituţiile publice, a resurselor de care dispun, indiferent dacă acestea sunt proprii sau împrumutate [3, cap. I].

Inspectarea financiară se desfășoară conform programului de activitate elaborat pe tematici propuse de autoritățile publice și incluse în baza evaluării riscurilor, coordonate cu Ministerul Finanțelor, precum şi la solicitarea organelor de drept (în baza ordonanțelor emise în cadrul desfășurării urmăririi penale), la persoanele juridice de drept public, la persoanele juridice de drept privat și la persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător și asociațiile obștești, pe tematica prevăzută în ordonanțele organelor de drept, la solicitarea Aparatului Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului, Guvernului, Curții de Conturi și Ministerului Finanțelor. La fel, inspectarea financiară se desfășoară în baza solicitărilor, petițiilor și informațiilor, inclusiv parvenite de la autoritățile publice centrale și locale, privind încălcarea disciplinei financiare în activitatea entităților în Regulament.

După sfera de acoperire cu inspectări, se deosebesc două tipuri de inspectare, și anume, inspectarea financiară complexă (care presupune verificarea tuturor operațiunilor, documentelor şi perioadelor de gestiune din sectoarele supuse inspectării sau referitoare la activităţile supuse inspectării) şi inspectarea financiară tematică (care se exercită numai asupra unui grup de obiective sau asupra unui sector respectarea disciplinei financiare, salarizarea, gestiunea stocurilor etc.) [4].

În viziunea noastră, inspectarea financiară reprezintă acțiunea de control care constată dacă activitatea economico-financiară, operaţiunile şi tranzacţiile sunt efectuate în conformitate cu actele legislative şi normative, ce permite ca să se identifice problemele, fiind o informație benefică pentru găsirea soluțiilor asupra problemelor depistate.

Obiectul acesteia îl constituie actele şi operaţiunile emise sau înfăptuite de entităţile supuse inspectării cu verificarea îndeplinirii prevederilor actelor normative emise de organele legislative şi executive privind reglementarea activităţii economico-financiare.

Actualmente, activitatea de inspectare financiară națională se confruntă cu unele probleme care necesită a fi soluționate. În acest context, propunem unele recomandări privind ameliorarea, promovarea și perfecționarea acesteia, după cum urmează: 1. Perfecționarea cadrului normativ ce reglementează activitatea de inspectare financiară; 2. Conlucrarea eficientă cu organele de drept, pentru identificarea căilor de recuperare a pagubelor constatate ca rezultat al inspectărilor și asigurării tragerii la răspundere a persoanelor vinovate; 3. Perfecționarea profesională continuă a angajaților Inspecției prin instruirea internă și externă, consultația experților străini și organizarea seminarelor; 4. Egalarea nivelului de remunerare a muncii a angajaților Inspecției financiare cu cea a angajaților Serviciului Fiscal de Stat și al Serviciului Vamal al Republicii Moldova, pentru a exclude fluctuația cadrelor și asigurarea integrității angajaților.

Referinţe:

1. ONOFREI, M. *Management financiar*. Editia a II-a. Bucureşti: C.H. Beck, 2007.
2. ȘAGUNA, D. D. *Drept financiar public*. Bucuresti: C.H. Beck, 2017.
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind organizarea activității de inspectare financiară nr. 1260 din 02.11.2010. În: *Monitorul Oficial*, nr. 221-222 din 09.11.2010.
4. Normele metodologice privind efectuarea inspectarii financiare aprobată prin ordinul Directorului Inspecţiei Financiare nr. 30 din 15.11.2017.

Recomandat
Oleg TELEVCA, dr., conf. univ.